

Lovforslag nr. L 59. Fremsat den 9. november 2005 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser

(Praktiske indgange og sammenhængende uddannelsesforløb)

§ 1

I lovbekendtgørelse nr. 823 af 15. juli 2004 om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, som ændret ved § 40 i lov nr. 542 af 24. juni 2005 og § 6 i lov nr. 590 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Uddannelsen til social- og sundhedsassistent kan endvidere tilrettelægges som et sammenhængende forløb, der består af uddannelsen til social- og sundhedshjælper og uddannelsen til social- og sundhedsassistent.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Når uddannelsen er tilrettelagt som et sammenhængende forløb, jf. § 3, stk. 2, varer uddannelsen 2 år og 10 måneder med mindst 56 ugers skoleundervisning.«

3. I § 10, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Uddannelsesordningerne for social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse skal rumme mulighed for, at en elev med tilslutning fra sin arbejdsgiver kan vælge imellem at begynde uddannelsen med et praktikforløb eller med skoleundervisning.«

4. § 13 affattes således:

»§ 13. Institutioner, der udbyder grundforløbet og uddannelserne, optager elever efter ansøgning.

Stk. 2. Ansøgere til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse, der opfylder kravene i § 11, og som

har indgået en ansættelsesaftale med et regionsråd, en kommunalbestyrelse eller en privat arbejdsgiver, jf. § 14, har krav på at blive optaget, jf. dog § 13 b.

Stk. 3. Institutionernes optagelse af ansøgere uden ansættelsesaftale er betinget af, at ansøgerne ud over adgangsbetingelserne samt krav fastsat i medfør af § 8, stk. 1, opfylder de fastsatte supplerende personlige kvalifikationskriterier, jf. stk. 4.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter generelle supplerende personlige kvalifikationskriterier for optagelse til grundforløbet og til social- og sundhedshjælperuddannelsen for ansøgere uden ansættelsesaftale.«

5. Efter § 13 a indsættes:

»§ 13 b. Offentlige og private arbejdsgivere kan ansætte elever til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse ud over de elever, der er optaget af uddannelsesinstitutionen, jf. § 13 a, i et antal svarende til højst halvdelen af det antal praktikpladser, som regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen har stillet til rådighed for institutionerne i regionen, jf. § 22 b, stk. 1.«

6. § 43 ophæves.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2006

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 4 og nr. 5, har virkning fra den 1. januar 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget skal bidrage til at opfylde regeringens målsætning om, at flere unge, herunder praktisk orienterede unge og unge med udenlandsk baggrund, får en ungdomsuddannelse. Forslaget bygger for så vidt angår oprettelse af en praktikadgangsvej på anbefalinger fra udvalget om mesterlære og skal ses i sammenhæng med lovforslag om ændring af erhvervsuddannelsesloven (Ny mesterlære), som fremsættes samtidig med dette forslag.

Regeringen ønsker at styrke mulighederne for praktiske indgange til uddannelserne ud over, hvad mesterlæreudvalget har foreslået. Derfor skabes der med lovforslaget en ny rettighed for unge og deres praktiksteder til at vælge imellem at påbegynde uddannelsen i praktik eller på skole.

Lovforslaget indeholder desuden enkelte forslag, der er resultat af evalueringerne af de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, som er gennemført i 2004 - 05, og som skyldes den gældende lovs bestemmelse om lovrevision i 2005 - 06.

Udvalget om mesterlære blev nedsat i forlængelse af regeringsgrundlaget "Nye mål" fra februar 2005, hvoraf det fremgår, at regeringen agter at indføre mesterlæren som et supplement til de eksisterende muligheder for at tilrettelægge erhvervsuddannelserne. Regeringen besluttede efterfølgende, at uddannelsen til social- og sundhedshjælper og den pædagogiske grunduddannelse skulle indgå i udvalgets arbejde.

Udvalget, der var sammensat af medlemmer udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Landsorganisationen i Danmark, Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt Undervisningsministeriet, afgav sin rapport til regeringen i juni 2005. I rapporten anbefalede udvalget, at der bliver to adgangsveje til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse. En praktisk adgangsvej, hvor eleven optages på uddannelsen ved at indgå en uddannel-

sesaftale med en kommune, og en skoleadgangsvej, hvor eleven optages på uddannelsen ved ansøgning til skolen. Efter de gældende regler er der alene en skoleadgangsvej.

Loven om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser blev vedtaget af Folketinget i 2001 (Folketingstidende 2000-01, Folketingets Forhandlinger, spalte 5720, 7339, 7705, Tillæg A, spalte 5383, 5360, Tillæg B, spalte 926 og Tillæg C, spalte 669) og udgjorde en reform af de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser. Reformen havde til formål at skabe gode og tidssvarende uddannelser, der kan tiltrække tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft til social- og sundhedssektoren. Reformen indebar, at uddannelserne fik en ny struktur, bestående af et fælles grundforløb, social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse samt en overbygningsuddannelse til social- og sundhedsassistent.

Med reformen blev det hidtidige indgangsårs erstattet af et skolebaseret grundforløb med en længde på normalt 20 uger med mulighed for forlængelse med indtil 20 uger til i alt 40 uger for den enkelte elev. Uddannelserne blev forlænget for at styrke elevernes omsorgsrettede og almene kompetencer og for at bringe uddannelserne på niveau med og ligestille dem med de øvrige erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

Den hidtidige adgangsprøve til de videregående social- og sundhedsuddannelser blev afskaffet, idet social- og sundhedsassistentuddannelsens faglige indhold efter reformen opfylder de faglige forudsætninger for optagelse på de mellemlange videregående sundhedsuddannelser.

Som noget nyt blev optagelse af elever til uddannelserne et rent skoleanliggende således, at ansøgere til de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser skulle søge om optagelse på en social- og sundhedsskole (skoleoptag), i modsætning til den indtil da gældende ordning, hvor der skulle søges om optagelse i den enkelte kommune eller det enkelte amt.

Som en del af reformen blev der i udvalgte amter samt i Københavns Kommune iværksat forsøg, hvor efter social- og sundhedsassistentuddannelsen er ble-

vet udbudt som et sammenhængende uddannelsesforløb bestående af social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen og eventuelt indledt gennem et grundforløb.

Det følger af § 43 i den gældende lov, at loven skal tages op til revision i folketingsåret 2005-06. Af lovens forarbejder fremgår, at revisionen skal belyse, om de forudsætninger og mål, som ligger til grund for loven, er blevet indfriet. Undervisningsministeriet har på den baggrund iværksat to evalueringer: "Evaluering af reformen af de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser", som er gennemført i 2004 af Teknologisk Institut og Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, samt "Kontraktsammenhæng – evaluering af forsøg med sammenhængende forløb på de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser", som er udarbejdet af Social- og sundhedsskolen i Ringkøbing Amt i 2004. Begge evalueringer er afleveret til Undervisningsministeriet i 2005.

Evalueringen af reformen viser, at amter, kommuner og skoler generelt er positive over for hovedparten af de ændringer, der blev gennemført ved reformen. Evalueringen viser også, at flere unge er kommet ind på uddannelserne, og at flere fortsætter fra grundforløbet til social- og sundhedshjælperuddannelsen, hvortil kommer, at flere fortsætter i assistentuddannelsen. Kommuner og amter vurderer ifølge evalueringen generelt, at de færdiguddannede efter reformen kan honorere de aktuelle og forventede kvalifikationskrav i social- og sundhedssektoren.

Evalueringen viser imidlertid også, at et flertal af kommunerne anser skoleoptaget for at være en forringelse af optagelsessystemet. Der peges blandt andet på, at de personlige samtaler med ansøgerne er faldet bort, at ansøgerne primært udvælges ud fra deres formelle studiemæssige kompetencer, mens de personlige kompetencer og realismen i deres forventninger til arbejdets krav ikke i tilstrækkelig grad indgår i vurderingen. Dertil kommer, at kommunerne ikke på samme måde som tidligere kan anvende de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser i individuelle handlingsplaner i den kommunale uddannelses- og beskæftigelsesmæssige indsats.

Evalueringen af forsøget med et sammenhængende uddannelsesforløb til social- og sundhedsassistent er meget positiv og peger på, at forløbet har tiltrukket flere målbevidste unge, der ønsker et direkte forløb til assistentuddannelsen enten som slutuddannelse eller som adgangsgrundlag for en mellemlang videregående sundhedsuddannelse. Ifølge evalueringen ville kun 1/3 af eleverne i det sammenhængende forløb alternativt have valgt at begynde på grundforløbet eller so-

cial- og sundhedshjælperuddannelsen, såfremt det sammenhængende forløb ikke havde været en mulighed.

2. Lovforslagets indhold

Der indføres fra 1. januar 2007 en praktikadgangsvej til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse ved siden af skoleadgangsvejen som en parallel til praktikadgangsvejen i erhvervsuddannelserne. Ordningen går ud på, at elever kan optages til uddannelsen på grundlag af en ansættelsesaftale med et praktiksted, dvs. vedkommende ansættelsesmyndighed eller private arbejdsgiver. Ved optagelse via skoleadgangsvejen vil der fortsat blive indgået de nødvendige ansættelsesaftaler på foranledning af den optagende skole.

Da uddannelsesområdet er dimensioneret, indføres en kvoteordning for at sikre, at der bliver pladser til elever fra både praktik- og skoleadgangsvejene. Ansættelsesmyndighederne og de private leverandører får med denne ordning krav på at besætte indtil halvdelen af pladserne med elever fra praktikadgangsvejen. De øvrige praktikpladser, der oprettes som led i den kommunale dimensioneringsforpligtelse, skal besættes med elever, som skolerne har optaget (skoleadgangsvejen).

Regeringen forventer, at den enkelte kommunalbestyrelse udnytter denne mulighed med hensyn til uden om skoleoptaget at ansætte indtil halvdelen af de elever, som kommunen har praktikpladser til. Undervisningsministeriet vil følge udviklingen med henblik på yderligere lovændringer, såfremt det mod forventning skulle vise sig, at kommunalbestyrelser i ikke uvæsentligt omfang afstår fra at anvende halvdelen af praktikpladskapaciteten til den nye praktikadgangsvej.

For yderligere at styrke uddannelsesmulighederne for praktisk orienterede unge indgår det i lovforslaget, at de to uddannelser skal kunne påbegyndes enten med et praktikophold eller med et skoleophold efter elevens og praktikstedets fælles valg.

Lovforslaget vil ud over de ændringer, som vedrører praktiske indgange, omfatte en formalisering af det i indledningen omtalte forsøg med sammenhængende uddannelsesforløb. Endvidere ophæves revisionsbestemmelsen, da formålet med den opfyldes med dette lovforslag.

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. juli 2006, dog således at indførelsen af to adgangsveje til social- og sundhedshjælperuddannelsen efter forslaget først får virkning samtidig med kommunalreformen den 1. januar 2007.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner.

4. Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

10. Høring.

Lovforslaget har været til høring i følgende organisationer m.v.:

Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Elevorganisationen SOSU (FOA - Fag og Arbejde), FOA - Fag og Arbejde, Frederiksberg Kommune, Hovedstadens Sygehusfællesskab, 3F, Københavns Kommune, Rådet for Erhvervsrettede Ungdomsuddannelser, Sammenslutningen af Ledere ved skolerne for de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser samt Udvalget for de Grundlæggende Social- og Sundhedsuddannelser.

Endvidere er lovforslaget lagt frem på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget til et nyt stk. 2 i lovens § 3 indebærer, at institutionerne skal udbyde social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentud-

dannelsen både som enkeltstående uddannelser og som et sammenhængende forløb.

Forløbet indledes med social- og sundhedshjælperuddannelsen, jf. lovens § 4, og afsluttes med social- og sundhedsassistentuddannelsen, jf. lovens § 5. Forløbet kan indledes med et grundforløb - enten det almindelige grundforløb, der er for elever, der kommer direkte fra grundskolen og for andre med behov for et grundforløb, jf. lovens § 2, stk. 1 og 3, eller det særligt tilrettelagte grundforløb for voksne elever, der har brug for indføring i dansk sprog, kultur- og samfundsforståelse, jf. lovens § 2, stk. 4.

I lighed med social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen som enkeltstående uddannelser, kan det sammenhængende forløb kun gennemføres på grundlag af en ansættelsesaftale mellem eleven og en arbejdsgiver, jf. lovens § 14. Det vil være muligt at gennemføre forløbet i en kombination med forskellige arbejdsgivere eksempelvis således, at social- og sundhedshjælperuddannelsen gennemføres på grundlag af en ansættelsesaftale mellem eleven og en kommunalbestyrelse eller en privat arbejdsgiver, mens den afsluttende social- og sund-

hedsassistentuddannelse gennemføres på grundlag af en ansættelsesaftale mellem eleven og et regionsråd. Et eventuelt grundforløb kan ikke være omfattet af ansættelsesaftale mellem eleven og en arbejdsgiver.

I henhold til lovens § 22 b, stk. 2, dimensioneres undervisningsministeren et årlig antal uddannelsespladser på den enkelte institution i overensstemmelse med behovet for færdiguddannede. Dimensioneringen skal derfor tage hensyn til de elever, der gennemfører uddannelserne som sammenhængende forløb.

Forslaget skal tilgodese de elever, der er afklarede i deres ønske om en social- og sundhedsassistentuddannelse, men som ikke har en social- og sundhedshjælperuddannelse eller tilsvarende kvalifikationer og dermed ikke opfylder de formelle adgangskrav til uddannelsen. Evalueringen "Kontraktsammenhæng - evaluering af forsøg med sammenhængende forløb", som omtalt i afsnit 1, viser, at et kombineret og sammenhængende forløb tiltrækker flere unge, der er afklarede i deres uddannelsesønsker om en grundlæggende social- og sundhedsuddannelse. Forslaget vil derfor medvirke til, at der også i fremtiden vil være tilstrækkelig med færdiguddannede til at honorere efterspørgslen på kvalificeret arbejdskraft inden for plejeområdet.

Til nr. 2

Bestemmelsen er en konsekvens af forslaget i nr. 1. Det sammenhængende forløb skal være 2 år og 10 måneder, da uddannelsens to elementer varer henholdsvis 1 år og 2 måneder og 1 år og 8 måneder. I øvrigt gælder lovens almindelige bestemmelser om uddannelserne også for det sammensatte forløb.

Til nr. 3

Denne bestemmelse vedrører optagelse på uddannelsen gennem skolen (skoleadgangsvejen).

En institution skal efter forslaget indrette sine uddannelsesordninger for social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse sådan, at elever med tilslutning fra deres arbejdsgivere kan vælge imellem at påbegynde deres uddannelse med et praktikforløb eller med skoleundervisning. For at institutionerne kan tage de fornødne økonomiske hensyn ved tilrettelæggelsen af uddannelsesforløbene, vil der ikke være krav om, at valgmuligheden skal foreligge ved hvert enkelt elevoptag. For eksempel kan en institution, der optager elever med uddannelsesstart i januar og august, vælge at tilrettelægge optagene således, at det uddannelsesforløb, der begynder i januar, indledes med en praktikperiode, og det forløb, der begynder i august, indledes med skoleundervisning.

Elevens mulighed for at påbegynde uddannelsen med en praktikperiode ændrer ikke ved den struktur, der i øvrigt følger af reglerne for uddannelserne. Således vil antallet af skoleperioder og praktikperioder samt varigheden af den enkelte periode være ens, uanset om uddannelsen påbegyndes med en praktikperiode eller med skoleundervisning. Ligeledes skal institutionen sammen med eleven udarbejde en personlig uddannelsesplan for det samlede uddannelsesforløb i overensstemmelse med lovens § 32.

Til nr. 4 og 5

Forslaget i nr. 4 om en ændret affattelse af lovens § 13 om optagelse til grundforløbet og til uddannelserne skal ses i sammenhæng med forslaget i nr. 5 til en ny § 13 b om kvotering af optagelseskapaciteten, den uændrede § 13 a om skolernes henvisning af elever til de ansættende myndigheder og den uændrede § 14 om indgåelse af ansættelsesaftaler

Med forslaget får kommunalbestyrelserne i langt højere grad end efter de gældende regler indflydelse på, hvilke unge og voksne der ansættes i kommunen som elever. Kommunalbestyrelsen får dermed mulighed for at udvælge elever til uddannelserne i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens vedtagne ansættelses- eller personalepolitik mv.

Ordnningen indebærer efter forslaget til § 13, stk. 1, at den enkelte institution optager elever efter ansøgning. Dette svarer til optagelsessystemet (skoleoptaget) efter de gældende regler, hvorefter ansøgning om optagelse til grundforløbet og uddannelserne sker til den enkelte institution, der - såfremt ansøgeren optages på uddannelsen - formidler en ansættelsesaftale mellem den kommende elev og et amtsråd eller en kommunalbestyrelse, jf. § 13 a.

Forslaget til § 13, stk. 2, giver mulighed for, at optagelse på uddannelserne til social- og sundhedshjælper og den pædagogiske grunduddannelse også kan ske på grundlag af en ansættelsesaftale med et praktiksted, dvs. med vedkommende ansættelsesmyndighed eller private arbejdsgiver, der er leverandør til en offentlig myndighed af personlig og praktisk hjælp til borgerne.

De ansøgere, der på denne måde ansættes med elevkontrakt, får efter forslaget i nr. 5 til § 13 b ret til at blive optaget på social- og sundhedshjælperuddannelsen henholdsvis den pædagogiske grunduddannelse på en institution, hvortil den pågældende kommunalbestyrelse eller regionsråd, jf. § 22 b, stk. 1, har stillet praktikpladser til rådighed.

I forslaget til § 13, stk. 4, videreføres undervisningsministerens hidtidige bemyndigelse i § 13,

F. t. l. vedr. grundlæggende social- og sundhedsuddannelser

stk. 2. Med bemyndigelsen kan undervisningsministeren fastsætte generelle supplerende personlige kvalifikationskriterier for optagelse på grundforløbet og social- og sundhedshjælperuddannelsen.

Optagelse på grundlag af ansættelsesaftale kan efter forslaget i nr. 5 dog højst ske med et antal svarende til halvdelen af det antal praktikpladser, som regionsrådet eller kommunalbestyrelsen inden for den enkelte uddannelse har stillet til rådighed, jf. § 22 b, stk. 1, der er uændret. Et regionsråd eller en kommunalbestyrelse kan unnlade at bruge sin kvote og derved overlade sit optag af elever helt eller delvist til den eller de skoler, som myndigheden henviser elever til. Der er efter bestemmelsen ikke hjemmel til, at en ansættelsesmyndighed kan overlade sin kvote af elever til en anden ansættelsesmyndighed.

De social- og sundhedshjælperelever, der ansættes af private udbydere af personlig pleje og praktisk hjælp, indgår i beregningen af optagelseskvoten for den eller de kommunalbestyrelser/regionsråd, som har godkendt den private udbyder.

Det foreslåede optagelsessystem indebærer, at de regionale og kommunale ansættelsesmyndigheder samt de respektive institutioner på regionsplan får en yderligere tilskyndelse til at indgå i et tæt samarbejde, der kan sikre en fornuftig varetagelse af elevoptaget inden for den enkelte region.

Som følge af kommunalreformen, der træder i kraft den 1. januar 2007, ændres lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, hvorved social- og sundhedsskolerne overføres fra amtskommunerne og etableres som selvejende institutioner med statsligt drifts- og institutionsansvar. Ændringen indebærer, at regionsrådene og kommunalbestyrelserne i den enkelte region skal stille praktikpladser til rådighed for skolerne i regionen. Den praktiske tilrettelæggelse af elevoptagelsen vil tage udgangspunkt i den dimensionering af de enkelte skolars optag, som efter kommunalreformen skal tilvejebringes af ministeriet på grundlag af den praktikpladskapacitet, som de ansættende myndigheder skal stille til rådighed for de enkelte skoler. Hvis en myndighed således indgår i en skoles dimensionering med 50 pladser, kan myndigheden selv ansætte 25 af disse elever, medens skolen skal optage de øvrige 25.

Efter kommunalreformen skal de enkelte skoler selv organisere optagelserne i samarbejde med de ansættende myndigheder, som har stillet pladser til rådighed for skolen. Arbejdet vil kunne udføres gennem

lokalt organiserede samarbejdsorganer således, som det er forudsat ved kommunalreformen.

Til nr. 6

Revisionsbestemmelsen foreslås ophævet, da formålet med den er opfyldt.

Til § 2

Til stk. 1

Lovforslagets § 1, nr. 1, og nr. 2, foreslås at træde i kraft den 1. juli 2006, herefter skal institutionerne udbyde social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen som et sammenhængende forløb og som enkeltstående uddannelser.

De ansættende kommunale myndigheder og private arbejdsgivere vil umiddelbart efter lovens vedtagelse kunne indgå ansættelsesaftaler, hvorefter social- og sundhedsassistentuddannelsen med virkning fra 1. juli 2006 kan gennemføres som et sammenhængende forløb.

Lovforslagets § 1, nr. 3, foreslås at træde i kraft den 1. juli 2006. Efter denne bestemmelse skal institutionerne udbyde social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse med mulighed for, at en elev med tilslutning fra sin arbejdsgiver kan vælge imellem at begynde uddannelsen med et praktikforløb eller med skoleundervisning.

De ansættende kommunale myndigheder og private arbejdsgivere vil umiddelbart efter lovens vedtagelse kunne indgå ansættelsesaftaler, hvorefter social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse fra og med 1. juli 2006 påbegyndes med en praktikperiode.

Til stk. 2

Indførelsen af to adgangsveje efter forslaget i § 1, nr. 4 til § 13, stk. 2, hvorefter en elev har mulighed for at blive optaget på social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse på baggrund af en ansættelsesaftale, samt forslagets § 1, nr. 5, foreslås at få virkning samtidig med kommunalreformen den 1. januar 2007 således, at ændringerne kan medtænkes i de samlede ændringer inden for social- og sundhedsuddannelserne, herunder ændringerne af institutionernes forhold.

De ansættende kommunale myndigheder og private arbejdsgivere vil principielt få mulighed for umiddelbart efter lovens vedtagelse at indgå ansættelsesaftaler, hvorefter uddannelsen påbegyndes i 2007.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 3. Uddannelserne efter grundforløbet tilrettelægges som vekseluddannelser, således at der skiftes mellem skoleundervisning og praktikuddannelse.

§ 5. Social- og sundhedsassistentuddannelsen, der bygger på social- og sundhedshjælperuddannelsen, varer 1 år og 8 måneder med mindst 32 ugers skoleundervisning.

Stk. 2. Uddannelsen har til formål at kvalificere eleverne til selvstændigt at varetage og tilrettelægge sammensatte aktivitets- og omsorgsopgaver, herunder koordinerende og undervisende funktioner, samt til selvstændigt at varetage og tilrettelægge grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver.

§ 10. Den nærmere tilrettelæggelse af uddannelserne fastsættes i uddannelsesordninger, som udarbejdes af den enkelte institution.

Lovforslaget

I lovekendtgørelse nr. 823 af 15. juli 2004 om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, som ændret ved § 40 i lov nr. 542 af 24. juni 2005 og § 6 i lov nr. 590 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

§ 1

1. I § 3 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Uddannelsen til social- og sundhedsassistent kan endvidere tilrettelægges som et sammenhængende forløb, der består af uddannelsen til social- og sundhedshjælper og uddannelsen til social- og sundhedsassistent.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Når uddannelsen er tilrettelagt som et sammenhængende forløb, jf. § 3, stk. 2, varer uddannelsen 2 år og 10 måneder med mindst 56 ugers skoleundervisning.«

3. I § 10, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»Uddannelsesordningerne for social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse skal rumme mulighed for, at en elev med tilslutning fra sin arbejdsgiver kan vælge imellem at begynde uddannelsen med et praktikforløb eller med skoleundervisning.«

Gældende formulering

§ 13. Optagelse til grundforløbet og uddannelserne efter grundforløbet sker efter ansøgning til en institution, der udbyder det enkelte grundforløb eller den enkelte uddannelse. Optagelsen er betinget af, at ansøgeren ud over adgangsbetingelserne samt eventuelle sprogkrav fastsat i medfør af § 8, stk. 1, opfylder de fastsatte supplerende personlige kvalifikationskriterier, jf. stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter generelle supplerende personlige kvalifikationskriterier for optagelse til grundforløbet og til social- og sundhedshjælperuddannelsen.

§ 43. Loven tages op til revision i folketingsåret 2005-06.

Lovforslaget

4. § 13 affattes således:

»§ 13. Institutioner, der udbyder grundforløbet og uddannelserne, optager elever efter ansøgning.

Stk. 2. Ansøgere til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse, der opfylder kravene i § 11, og som har indgået en ansættelsesaftale med et regionsråd, en kommunalbestyrelse eller en privat arbejdsgiver, jf. § 14, har krav på at blive optaget, jf. dog § 13 b.

Stk. 3. Institutionernes optagelse af ansøgere uden ansættelsesaftale er betinget af, at ansøgerne ud over adgangsbetingelserne samt krav fastsat i medfør af § 8, stk. 1, opfylder de fastsatte supplerende personlige kvalifikationskriterier, jf. stk. 4.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter generelle supplerende personlige kvalifikationskriterier for optagelse til grundforløbet og til social- og sundhedshjælperuddannelsen for ansøgere uden ansættelsesaftale.«

5. Efter § 13 a indsættes:

»§ 13 b. Offentlige og private arbejdsgivere kan ansætte elever til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse ud over de elever, der er optaget af uddannelsesinstitutionen, jf. § 13 a, i et antal svarende til højst halvdelen af det antal praktikpladser, som regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen har stillet til rådighed for institutionerne i regionen, jf. § 22 b, stk. 1.«

6. § 43 ophæves.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2006.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 4 og nr. 5, har virkning fra den 1. januar 2007.

Til lovforslag nr. L 59. Skriftlig fremsættelse (9. november 2005)

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser (Praktiske indgange og sammenhængende uddannelsesforløb)

(Lovforslag nr. L 59).

Lovforslaget bidrager til at opfylde regeringens målsætning om, at flere unge får en ungdomsuddannelse.

Ifølge regeringsgrundlaget »Nye mål« fra februar 2005 er det regeringens mål, at andelen af en ungdomsårgang, der gennemfører en ungdomsuddannelse, skal hæves fra ca. 80 pct. til mindst 85 pct. i 2010 og mindst 95 pct. i 2015.

På baggrund af regeringsgrundlaget nedsatte regeringen i april 2005 »Udvalget om mesterlære«, der fik til opgave at opstille og vurdere modeller for genindførelse af mesterlæren som et supplement til de eksisterende muligheder for at tilrettelægge erhvervsuddannelser og tilsvarende modeller for uddannelsen til social- og sundhedshjælper og den pædagogiske grunduddannelse (pgu).

Lovforslaget bygger på udvalgets anbefalinger om oprettelse af en praktikadgangsvej til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse og skal ses i sammenhæng med lovforslaget om ændring af erhvervsuddannelsesloven, som også fremsættes i dag.

Med forslaget får eleverne mulighed for på baggrund af en ansættelsesaftale med et praktiksted, dvs. vedkommende ansættelsesmyndighed eller private arbejdsgiver, at blive optaget på uddannelsen. Hermed skabes endnu en adgangsvej til de to uddannelser ved siden den hidtidige skoleadgangsvej.

For at sikre, at der bliver pladser til elever fra både praktik- og skoleadgangsvejene indføres en

kvoteordning. Ansættelsesmyndighederne og de private leverandører får med denne ordning krav på at besætte indtil halvdelen af pladserne med elever fra praktikadgangsvejen. De øvrige praktikpladser, der oprettes som led i den kommunale dimensioneringsforpligtelse, skal besættes med elever, som skolerne har optaget via skoleadgangsvejen.

Regeringen ønsker at styrke mulighederne for praktiske indgange til uddannelserne ud over, hvad mesterlæreudvalget har foreslået. Derfor skabes der med lovforslaget en ny rettighed for unge og deres praktiksteder til at vælge imellem at påbegynde uddannelsen i praktik eller på skole uanset, om eleven konkret er optaget på grundlag af en indgået ansættelsesaftale eller er optaget direkte af en skole.

Lovforslaget omfatter herudover en formalisering af gennemførte forsøg i udvalgte amter og Københavns Kommune, hvorefter social- og sundhedsassistentuddannelsen er blevet udbudt som et sammenhængende uddannelsesforløb bestående af social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen og eventuelt indledt gennem et grundforløb. Evalueringen af forsøgene har netop vist, at flere unge er kommet ind på uddannelserne, og at flere fortsætter fra grundforløbet til social- og sundhedshjælperuddannelsen, hvortil kommer at flere fortsætter i assistentuddannelsen.

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2006, dog således at muligheden for at begynde social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse med at indgå en ansættelsesaftale først får virkning samtidig med kommunalreformen den 1. januar 2007.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.